

[Udenrigsministeren]

Vi må søge fra første færd at være med til at præge denne væsentlige udvikling, så den får et resultat, der svarer til vore interesser og vore målsætninger. Men også denne rolle kan vi kun opfylde sammen med vore partnere i alliancen.

Hvis Danmark vælger standpunkter, der bryder med den grundlæggende solidaritet, politisk og økonomisk, hvis vi vælger enegang og isolation, vil vi også dermed stille os uden for indflydelse i de nye europæiske forsvarspolitiske drøftelser. Der kan tages mange »første skridt« i den nuværende situation. Det, vi må sørge for, er at tage dem i den ramme og den sammenhæng, hvor de kan blive til en vej fremad, og det vil sige i konsultation og forståelse med de øvrige NATO-lande og specielt med vore europæiske alliancepartnere.

Forhandling

Lasse Budtz (S):

Først vil jeg takke udenrigsministeren for besvarelsen. Dernæst vil jeg gerne sige, at jeg tror, det er rigtigt at konstatere, at det især er opstillingen af de europæiske mellemdistanceraketter i såvel Øst som Vest, der har fremkaldt denne nye situation, hvor et stigende antal partier og befolkningsgrupper Europa over siger: nu vil vi ikke være med længere.

De europæiske mellemdistanceraketter, der fortsat opstilles i et faretruende tempo og ud fra en gammeldags tankegang og drøm om militær overlegenhed, repræsenterer selvsagt også et uhyre alvorligt problem. Men det er ulykkeligvis ikke det eneste, hvilket jeg selvfølgelig vil komme tilbage til om lidt.

Kædereaktionen har medført, at Sovjet nu opstiller SS-22 raketter i DDR og Czekoslovakiet, og tænker man sig affyringsramper for disse missiler placeret i Nordtyskland, vil Danmark kunne rammes af disse våben omkring 2½ minut efter affyringen.

Vil vi nu i takt med opstillingen af disse kortdistanceraketter opleve krav fra højrepartier om, at vi her i Vesten må opstille et svar på disse nye sovjetiske våben? Skal vi finde modforanstaltninger i form af raketter, der kan nå frem på f.eks. 1 minut herfra? Ja, spørgsmålet lyder vanvittigt, men det skal vi, hvis vi skal følge den hidtidige udvikling. Forhåbentlig kan de fleste dog forstå, at dette ganske enkelt ikke kan blive ved.

Men lige for øjeblikket er der ikke meget, der tyder på, at supermagterne vil ændre taktik; deres gensidige mistro er enorm, og desværre slår mistroen også igennem ved konferencen i Stockholm om tillid- og sikkerhedsskabende foranstaltninger. Man kan sige, at alene det, at konferencen overhovedet finder sted, er et lyspunkt, men der er en tendens til at bruge den som en slags sovepude eller hovedpude for ikke at gøre noget andre steder. Rent konkrete forslag skal vi ikke vente fra Stockholm-konferencen før ved første fases slutning eller måske hen i anden fase, hvor man skal drøfte de egentlige nedrustningsforslag.

Det nye amerikanske udspil ved konferencen om konventionelle våben i Wien er positivt, men det er karakteristisk, at det er det første siden 1982, og selve konferencen har været i gang i 12 år.

Det amerikanske forslag ved FN's nedrustningskommission i Genève om forbud mod kemiske våben repræsenterer også et klart fremskridt. Det synes fremkaldt af et sovjetisk forsprog på dette område og et sovjetisk løfte om inspektion på stedet. Men hvis det i virkeligheden skal åbne mulighed for en amerikansk produktion samtidig med en sovjetisk nedskæring, siger erfaringen os, at der er en oplagt fare for fiasko. Målet må være et produktionsstop og en indskrænkning af alle lagre, selvsagt også de sovjetiske. Et resultat ville unægtelig være velkomment; man har forhandlet om de kemiske våben i 8 år.

Socialdemokratiet efterlyser flere vestlige initiativer på nedrustningens og afspændingens område. Det har f.eks. den konservative vesttyske forbundskansler, Helmut Kohl, også gjort, og det er nødvendigt.

Formanden for præsident Reagans kommission for strategiske våben, Brend Scowcroft, sagde for nylig, at den psykologiske og politiske atmosfære i forholdet mellem Moskva og Washington er den værste, han har oplevet.

Og den tidligere vicedirektør for nedrustningsdepartementet i det amerikanske udenrigsministerium, Herbert Scoville, skrev forleden i New York Times: »Reagan har spildt 3 år på nedrustningsområdet«. Det har Sovjet formentlig også, men det gør det jo kun endnu værre.

Når socialdemokratiet efterlyste en fortsættelse af forhandlingerne om mellemdistanceraketter, er det fordi man har oplevet, at det er svært at få dem til at ske.